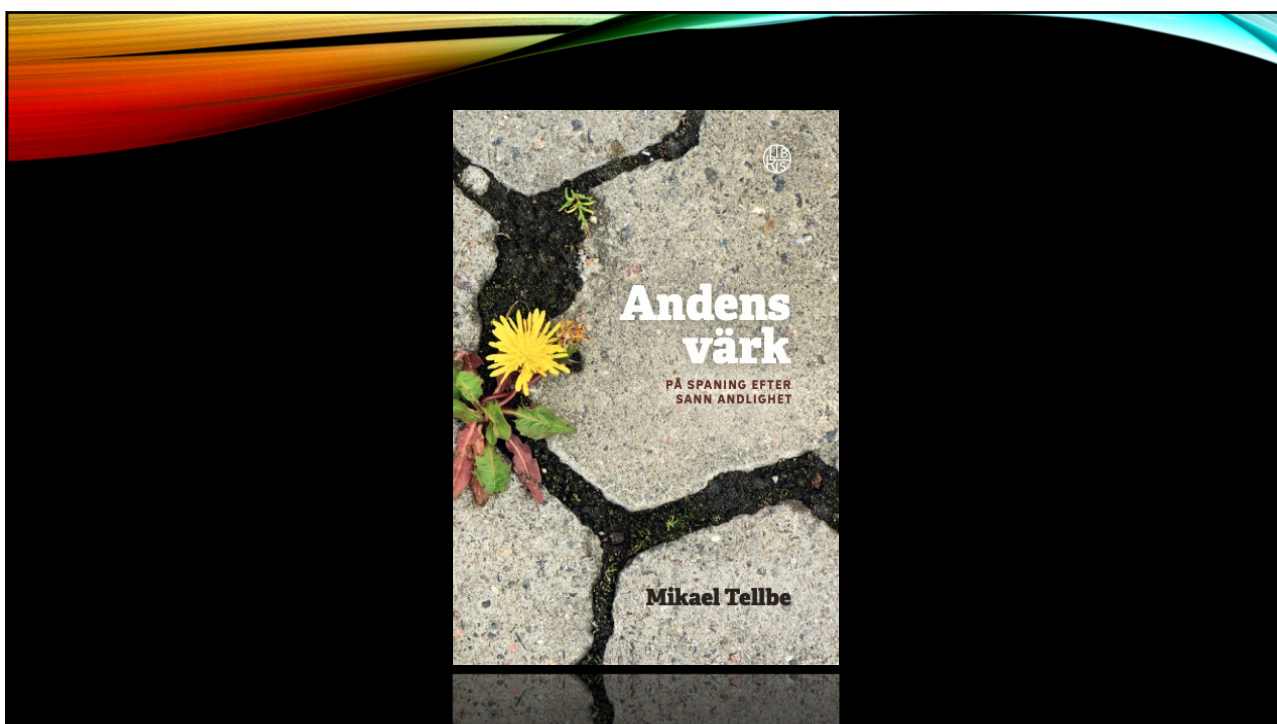

1

2

BAKGRUNDEN

- Församlingen i Korinth grundas ca 50–51 e kr under Paulus andra missionsresa, Apg 18:1–17

3

- Paulus stannar ca 1,5 år i Korinth, Apg 18:11
- Paulus skriver 1 Kor några år senare, ca 54–55 e Kr
- Första Korinthierbrevet är inte det första brevet till församlingen
 - ”I mitt brev till er skrev jag att ni inte får ha med otuktiga människor att göra.” (1 Kor 5:9)
- Första Korinthierbrevet som ”problemskrift” / ”tillfällighetskrift”

4

5

FÖRSTA KORINTHIERBREVETS INNEHÅLL

- I. INLEDNING, 1:1–9**
- II. SVAR PÅ NYHETER FRÅN KORINTH, 1:10–6:20**
 - 1. Angående schismer, 1:10–4:21
 - 2. Angående otukt, 5:1–13
 - 3. Angående rättstvister, 6:1–11
 - 4. Angående utnyttjandet av prostituerade, 6:12–20
- III. SVAR PÅ BREV FRÅN KORINTH, 7:1–16:4**
 - 1. Angående giftermål, 7:1–40
 - 2. Angående offerkött, 8:1–11:1
 - 3. Angående gudstjänsten, 11:2–14:40
 - 3.1 kvinnors klädsel, 11:2–16
 - 3.2 Herrens måltid, 11:17–34
 - 3.3 Andens gåvor, 12:1–14:40
 - 4. Angående uppståndelsen, 15:1–58
 - 5. Angående insamlingen till de troende i Jerusalem, 16:1–4
- IV. AVSLUTNING, 16:5–24**

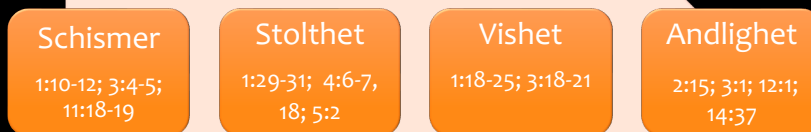
6

VAD HAR HÄNT?

- **Sekularisering?**
Influenser från det omgivande samhället, 1 Kor 1–3, 6, 11
- **Segregering?**
Socio-ekonomiska spänningar, 1 Kor 1:26–27; 11:27–34
- **Spiritualisering?**
Andlighetsproblem, 1 Kor 12:1; 14:37

7

ANDLIGHETSPROBLEMET

”Vishet förkunnar vi för de andligt fullvuxna ... Och jag kunde inte heller tala till er, bröder, som till andliga människor ... Bedra inte er själva. Den av er som tycker sig vara vis i världslig mening måste först bli en dår för att bli vis. Ty denna världens vishet är dårskap i Guds ögon. Det står skrivet: *Han snärjer de visa i deras slughet*, och vidare: *Herren vet att de visas tankar är tomhet*. Därför skall ingen grunda sin stolthet på människor. Allt tillhör er – Paulus, Apollos och Kefas, hela världen, liv och död, nutid och framtid, allt är ert. Men ni tillhör Kristus, och Kristus tillhör Gud.” (1 Kor 2:6; 3:1, 18–23)

8

- Korinthiernas andlighet var tudelad (**dualistisk**)
- Korinthiernas andlighet var tävlingsinriktad (**elitistisk**)
- Korinthiernas andlighet var självupptagen (**individualistisk**)

9

ANDENS VERK OCH VÄRK

- Anden och **Kristus**
→ kristuscentrerad andlighet
- Anden och **korset**
→ korslik andlighet
- Anden och **kroppen**
→ kroppslig andlighet
- Anden och **kraften**
→ karismatisk andlighet
- Anden och **kärleken**
→ kärleksfylld andlighet

10

I. KRISTUSCENTRERAD ANDLIGHET

- Anden ges för att förkunna och förhärliga den upphöjde Kristus

”I fråga om de andliga gåvorna, bröder, vill jag också att ni skall ha kunskap. Ni vet att när ni var hedningar drogs ni viljelöst med, bort till de stumma avgudarna. Därför vill jag att ni skall förstå att ingen som är fylld av Guds ande säger: ’Förbannelse över Jesus’, och att ingen kan säga: ’Jesus är herre’, om han inte är fylld av den heliga anden.” (1 Kor 12:1–3)

11

- Anden ges för att förverkliga och förkroppsliga Kristus

”Herren, det är Anden, och där Herrens ande är, där är frihet. Och alla vi som utan slöja för ansiktet skådar Herrens härlighet förvandlas till en och samma avbild; vi förhärligas av denna härlighet som kommer från Herren, Anden.” (2 Kor 3:17–18)

”De som är kvar i sin köttliga natur kan inte behaga Gud. Ni däremot är inte kvar i den utan lever andligt, när nu Guds ande bor i er. Men den som inte har Kristi ande tillhör inte honom. Om Kristus bor i er...” (Rom 8:8–10)

12

- ”Nådegåvorna är olika, men Anden densamma. 5 Tjänsterna är olika, men Herren densamme. 6 Verksamheterna är olika, men Gud är densamme, han som verkar i allt och överallt.”
(1 Kor 12:4–6)
- ”Med en och samma Ande har vi alla döpts att höra till en och samma kropp, vare sig vi är judar eller greker, slavar eller fria, och alla har vi fått en och samma Ande att dricka.”
(1 Kor 12:13)

13

II. KORSLIK ANDLIGHET

- **Anden verkar i Paulus svaghet**

”När jag kom till er, bröder, var det inte med förkrossande vältalighet och vishet jag förkunnade Guds hemlighet för er. 2 Det enda jag ville veta av när jag var hos er, det var Jesus Kristus, den korsfäste Kristus. 3 Jag var svag och rädd och full av ängslan när jag uppträdde inför er. 4 Mitt tal och min förkunnelse övertygade inte med vishet utan bevisade med ande och kraft; 5 er tro skulle inte vila på mänsklig vishet utan på Guds kraft.” (1 Kor 2:1–5)

- 1) Denna världens vishet utmanas genom evangeliet om en korsfäst Kristus (1:17–25)
- 2) Guds val av de människor som utgör det nya gudsfolket tjänar som en illustration på Guds motsägelse av mänsklig vishet (1:26–31)
- 3) Även Paulus sätt att framträda och förkunna tjänar som en illustration på hur Gud utmanar mänsklig vishet (2:1–5)

14

• Anden uppenbarar Guds vishet på ett kors

”Vishet förkunnar vi för de andligt fullvuxna, men inte en vishet som hör till denna världen eller denna världens förgängliga makter. 7 Vad vi förkunnar är Guds hemlighetsfulla vishet, som var fördold men som redan före tidens början av Gud var bestämd att leda oss till härlighet. 8 Den kände ingen av denna världens makter till – om de hade känt till den skulle de inte ha korsfäst härlighetens herre. 9 Vi förkunnar, som det står i skriften, vad inget öga sett och inget öra hört och ingen människa anat, det som Gud har berett åt dem som älskar honom. 10 Och för oss har Gud uppenbarat det genom Anden, ty det är Anden som utforskar allt, också djupen hos Gud. 11 Vem utom anden i människan vet vad som finns i människan? Ingen utom Guds ande vet heller vad som finns i Gud. 12 Och vi har inte fått världens ande utan Anden som kommer från Gud, för att vi skall veta vilka gåvor Gud har gett oss. 13 Därför talar vi heller inte om dessa ting med ord som mänsklig vishet har lärt oss utan med ord som Anden har lärt oss – vi tolkar andliga ting med Andens hjälp.” (1 Kor 2:6–13)

15

”Och jag kunde inte heller tala till er, bröder, som till andliga människor, jag fick tala till sådana som var kvar i sin köttliga natur, till spädbarn i Kristus. 2 Jag gav er mjölk, inte fast föda; den tålde ni ännu inte. Och ni tål den inte heller nu 3 eftersom ni fortfarande har kvar er gamla natur. För om det finns ofördragsamhet och strid hos er, har ni då inte kvar er gamla natur och lever på vanligt mänskligt vis? 4 När den ene säger: ’Jag hör till Paulus’, och den andre: ’Jag hör till Apollos’, är ni inte då som alla andra?” (1 Kor 3:1–4)

16

• Andlighet innebär korslikhet

”Detta, bröder, har jag här för er skull tillämpat på mig själv och Apollos, för att ni genom vårt exempel skall lära er vad som menas med “Håll er till skriften” och inte skryta med den ene på den andres bekostnad. 7 Vem ger dig någon särställning? Vad äger du som du inte har fått? Och har du fått det, varför skryter du som om det inte var en gåva? 8 Ni är förstås redan **mätta**, redan **rika**, ni har förstås blivit **kungar** oss förutan? Ja, om ni ändå hade blivit **kungar**, så att vi hade fått vara **kungar** tillsammans med er! 9 Det förefaller mig som om Gud hade ställt oss apostlar sist av alla, som **dödsdömda**; vi står på arenan inför hela världen, inför både änglar och människor. 10 Vi är **dårar** för Kristi skull, ni är **förståndiga** kristna. Vi är **svaga**, ni är **starka**. Ni är **ansedda**, vi är **föraktade**. 11 Ännu i denna stund **hungerar** och **törstar** vi; vi **saknar kläder**, blir **misshandlade**, är **hemlösa** 12 och **arbetar hårt** med egna händer för att försörja oss. Man **smädar oss** och vi välsignar. Man **förföljer oss** och vi härdar ut. 13 Man **talat illa om oss** och vi svarar med goda ord. Hela tiden har vi behandlats som **jordens avskum**, som **mänsklighetens drägg**.” (4:6–13)

17

”Men denna skatt har jag i lerkärl, för att den väldiga kraften skall vara Guds och inte komma från mig. Alltid är jag ansatt, men inte kringränd, rådvill men inte rådlös, 9 förföljd men inte övergiven, slagen till marken men inte förlorad. 10 Alltid bär jag med mig i min kropp den död som Jesus fick lida, för att också Jesu liv skall bli synligt i min kropp.” (2 Kor 4:7–10)

”Och för de väldiga uppenbarelsernas skull, för att jag inte skall bli högfärdig, har jag fått en tagg som sticker mig, en ängel från Satan som misshandlar mig så att jag inte blir högfärdig. 8 Tre gånger har jag bett Herren att den skall lämna mig i fred. 9 Men han svarade: “Min nåd är allt du behöver.” Ja, i svagheten blir kraften störst.” (2 Kor 12:7–9)

18

III. KROPPSLIG ANDLIGHET

- **Andlighet och kroppslighet hör samman**

”Allt är tillåtet för mig – men allt är inte nyttigt. Allt är tillåtet för mig – men ingenting får ta makten över mig. 13 Maten är till för magen och magen för maten, tills Gud gör båda överflödiga. Men kroppen är inte till för otukt utan för Herren, och Herren är till för kroppen. 14 Gud har uppväckt Herren, och genom sin makt skall han uppväcka oss. 15 Vet ni inte att era kroppar är Kristi lemmar? Skall jag ta Kristi lemmar och göra dem till en skökas lemmar? Nej! 16 Vet ni inte att den som förenar sig med en sköka blir till en enda kropp med henne? Det heter ju: De två skall bli ett. 17 Men den som förenar sig med Herren blir till en enda ande med honom. 18 Håll er borta från otukten. All annan synd som en människa begår lämnar kroppen utanför, men den otuktige syndar mot sin egen kropp. 19 Vet ni inte att er kropp är ett tempel för den heliga anden, som ni har inom er och som ni har fått från Gud? Ni tillhör inte er själva. 20 Gud har köpt er och priset är betalt. Ära då Gud med er kropp.” (1 Kor 6:12–20)

19

- **Anden ger kroppstillhörighet**

”Förstår ni inte att ni är Guds tempel och att Guds ande bor i er? Om någon förstör Guds tempel skall Gud förgöra honom. Ty Guds tempel är heligt, och ni är det templet.” (1 Kor 3:16–17)

”Med en och samma Ande har vi alla döpts att höra till en och samma kropp, vare sig vi är judar eller greker, slavar eller fria, och alla har vi fått en och samma Ande att dricka.” (1 Kor 12:13)

20

- Anden skapar delaktighet och ansvarstagande

”Brödet som vi bryter, ger det oss inte gemenskap med Kristi kropp? Eftersom brödet är ett enda är vi – fast många – en enda kropp, för alla får vi vår del av ett och samma bröd.” (1 Kor 10:16–17)

21

”Men vid era sammankomster går det inte att hålla Herrens måltid, 21 för var och en tar genast för sig av sin egen mat, och den ene sitter hungrig medan den andre har druckit sig berusad. 22 Har ni inte era hem där ni kan äta och dricka? Bryr ni er inte om att det är Guds församling? Skall de som inte har något behöva skämmas? Vad vill ni jag skall säga, skall jag berömma er? Nej, för det här får ni inget beröm ...

27 Den som äter Herrens bröd eller dricker hans bägare på ett ovärdigt sätt har därför syndat mot Herrens kropp och blod. 28 Var och en måste pröva sig själv, sedan kan han äta brödet och dricka bägaren. 29 Ty den som äter och dricker utan att tänka på vems kropp det gäller, han äter och dricker en dom över sig. 30 Därför finns det så många sjuka och klena bland er, och inte så få har avlidit ...

Alltså, mina bröder, när ni samlas för att äta, vänta då på varandra.” (1 Kor 11:20–22, 27–30, 33)

22

IV. KARISMATISK ANDLIGHET

• Korinthierna längtade efter mer av Andens verk

- ”Ty vittnesbördet om Kristus har vunnit sådan fasthet hos er att det inte saknas något i era nådegåvor medan ni väntar på att vår herre Jesus Kristus skall uppenbaras.” (1 Kor 1:6–7)
- ”... när ni nu söker vinna andekrafter (*pneumatōn*), försök då att få dem i överflöd till församlingens uppbyggelse.” (1 Kor 14:12)

23

• Problemet med tungotalet

- Tungotalet hamnar sist i samtliga gåvouppräknningar (1 Kor 12:8–10, 28–30; 13:1–3, 8; 14:4–6, 13–14, 18–19, 23, 26–28)
- ”Anta att hela församlingen håller gudstjänst och att alla talar med tungor ...” (14:23)
- ”Om jag talar både människors och änglars språk ...” (13:1)
- ”Kan alla tala med tungor ...?” (12:30)
- ”Att profetera är bättre än att tala med tungor, såvida man inte kan tolka sina ord så att församlingen blir uppbyggd ...” (14:5)
- ”Vid tungotal får två eller högst tre tala, en i sänder, och någon skall tolka. Finns det ingen uttolkare skall tungotalaren tala vid sammankomsterna och tala till sig själv och till Gud.” (14:27–28)

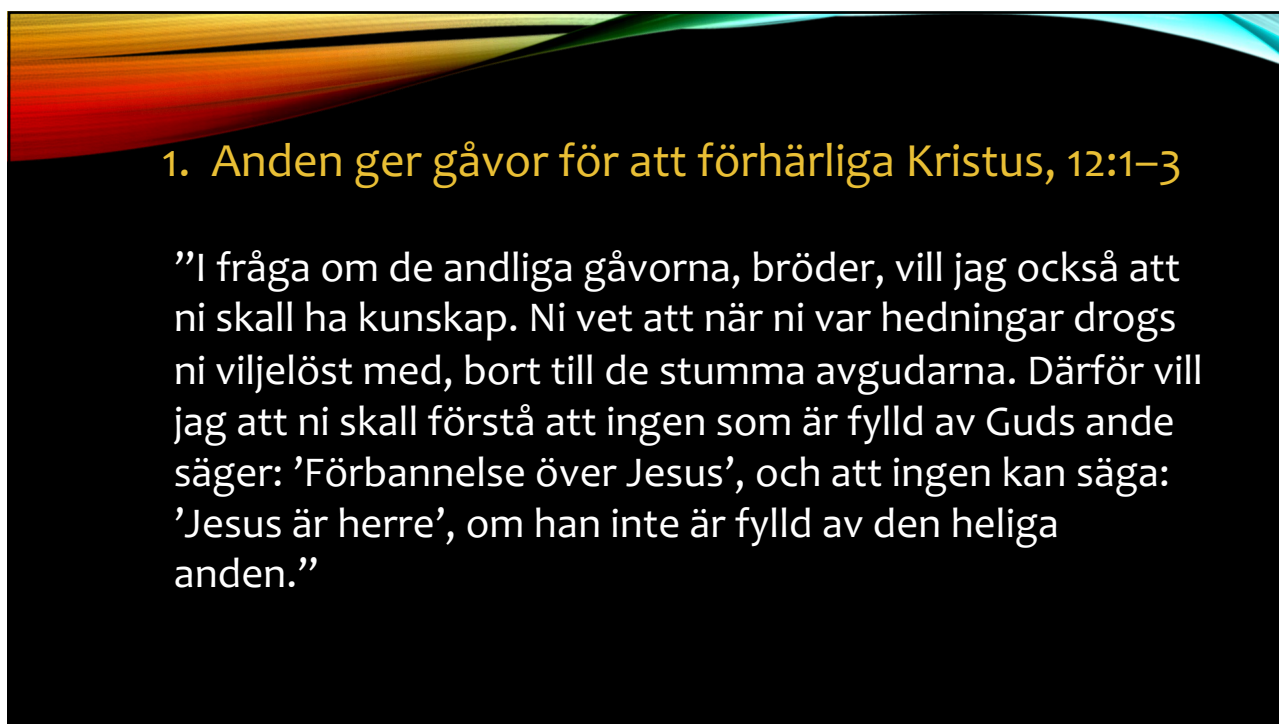
• Paulus vill stävja men inte kuva karismatiken

”Gud vare tack, jag talar mer med tungor än någon av er ...” (14:18)

24

25

26

2. Anden ger gåvor i mångfald , 12:4–13:13

→ Fadern, Sonen och Anden i samverkan, 12:4–6

- 4 ”Nådegåvorna (*charismatōn*) är olika, men **Anden** densamma.
 5 Tjänsterna (*diakoniōn*) är olika, men **Herren** densamme.
 6 Verksamheterna (*energematōn*) är olika, men **Gud** är densamme, han som verkar i allt och överallt.”

27

7 ”Hos **var och en** framträder **Anden** så att den blir till nytta.

8 Den ene får genom **Anden** gåvan att meddela vishet, den andre kan med samma **Andes** hjälp meddela kunskap. 9 En får **tron** genom **Anden**, en annan genom samma **Ande** gåvan att bota, 10 en annan får **kraft att göra under**. En får **förmågan att tala profetiskt**, en annan att skilja mellan olika andar. En kan tala olika slags **tungotal**, en annan kan **tolka tungotal**.

11 Allt detta åstadkommer en och samma **Ande** genom att fördela sina gåvor på **var och en** så som den själv vill.”

28

”Ty liksom kroppen är en och har många delar och alla de många kroppsdelarna bildar en enda kropp, så är det också med Kristus. 13 Med en och samma Ande har vi alla döpts att höra till en och samma kropp, vare sig vi är judar eller greker, slavar eller fria, och alla har vi fått en och samma Ande att dricka. 14 Kroppen består inte av en enda del utan av många. Men nu har Gud gett varje enskild del just den plats i kroppen som han ville. Om alltsammans var en enda kroppsdel, vad blev det då av kroppen? Nu är det emellertid många delar, men en enda kropp ... Men när Gud satte samman kroppen lät han de ringare delarna bli särskilt ärade, 25 för att det inte skulle uppstå splittring inom kroppen och för att alla delarna skulle visa varandra samma omsorg. 26 Lider en kroppsdel, så lider också alla de andra. Blir en del hedrad, så gläder sig också alla de andra.” (1 Kor 12:12–14, 18–20, 24–26)

29

- **I kroppen finns det en mångfald av lemmar (gåvor), 12:14–20**

”Men nu har Gud gett varje enskild del just den plats i kroppen som han ville. Om alltsammans var en enda kroppsdel, vad blev det då av kroppen? Nu är det emellertid många delar, men en enda kropp.” (12:18–20)

- **I kroppen finns det ett beroende mellan lemmarna (gåvorna), 12:21–26**

”Men när Gud satte samman kroppen lät han de ringare delarna bli särskilt ärade, för att det inte skulle uppstå splittring inom kroppen och för att alla delarna skulle visa varandra samma omsorg. Lider en kroppsdel, så lider också alla de andra. Blir en del hedrad, så gläder sig också alla de andra.” (12:24–26)

30

KÄRLEKENS LOV, 13:1–13

- Andliga gåvor utan kärlek är till ingen nytta, 13:1–3
 ”Om jag talar både människors och änglars språk, men saknar kärlek, är jag bara ekande brons, en skrällande cymbal. 2 Och om jag har profetisk gåva och känner alla hemligheterna och har hela kunskapen, och om jag har all tro så att jag kan flytta berg, men saknar kärlek, är jag ingenting. 3 Och om jag delar ut allt jag äger och om jag låter bränna mig på bål, men saknar kärlek, har jag ingenting vunnit.”
- Kärleken är motsatsen till korinthiernas beteende mot varandra, 13:4–7
 ”Kärleken är tålmodig och god. Kärleken är inte stridslysten, inte skrytsam och inte uppblåst. 5 Den är inte utmanande, inte självvis, den brusar inte upp, den vill ingen något ont. 6 Den finner inte glädje i orätten men gläds med sanningen. 7 Allt bär den, allt tror den, allt hoppas den, allt uthärdar den.”
- De andliga gåvorna kommer att förgå men kärleken kommer att bestå, 13:8–13
 ”Kärleken upphör aldrig. Den profetiska gåvan, den skall förgå. Tungotalet, det skall tystna. Kunskapen, den skall förgå. 9 Ty vår kunskap är begränsad, och den profetiska gåvan är begränsad. 10 Men när det fullkomliga kommer skall det begränsade förgå ... 13 Men nu består tro, hopp och kärlek, dessa tre, och störst av dem är kärleken.”

31

3. Anden ger gåvor för den gemensamma uppbyggelsen, 14:1–38

- Vikten av begriplighet – för de troendes skull, 14:1–19
 ”Men den som profeterar, han talar till människor, han bygger upp, förmanar och tröstar. Den som talar med tungor bygger upp sig själv, men den som profeterar bygger upp församlingen. Jag vill gärna att ni alla talar med tungor men helst att ni profeterar.” (14:3–5a)
- ”Nej, bröder, vad hjälper det er om jag kommer till er och talar med tungor men inte ger er någon uppenbarelse eller kunskap eller profetia eller undervisning? ... om ni inte använder tungan till att tala begripligt, hur skall man då kunna uppfatta vad ni säger? Då talar ni ju ut i tomma luften ... Därför skall den som talar med tungor be om förmågan att tolka sitt tal.” (14:9, 13)
- ”Gud vare tack, jag talar mer med tungor än någon av er, men i församlingen vill jag hellre tala fem ord med mitt förnuft, så att också andra får lära sig något, än tusentals ord med tungor.” (14:18–19)

32

- Vikten av begriplighet – för de icke-troendes skull, 14:20–25

”Bröder, var inte barn till förståndet, nej, var barn i fråga om allt ont och fullvuxna till förståndet. 21 I lagen står det: *Genom människor med andra språk och främmande tungomål skall jag tala till detta folk, men ändå skall de inte lyssna till mig*, säger Herren. Därför blir **tungotalet ett tecken för de otroende**, inte för de troende, medan **det profetiska talet** blir **ett tecken för de troende** och inte för de otroende. 23 Anta att hela församlingen håller gudstjänst och att alla **talat med tungor**. 24 Om det då kommer in oinvida eller otroende, så säger de: ’Ni är galna.’ 24 Men anta att allesammans **talat profetiskt**. Om det då kommer en som är otroende eller oinvid blir han genomskådad av alla, ställd till svars av alla, 25 och vad som gömmer sig i hans innersta blottas. Då kastar han sig ner och tillber Gud och ropar: ’Hos er finns verkligen Gud.’”

33

- Slutsats

”Vad innebär nu detta, bröder? Jo, att när ni samlas har var och en något att bidra med: sång, undervisning, uppenbarelse, tungotal eller uttolkning. Men allt skall syfta till att bygga upp.”
(1 Kor 14:26)

34

4. Anden ger gåvor till alla som längtar, 14:39–40

- ”Mina bröder, sök att vinna profetians gåva, men hindra inte tungotalet. Låt allt ske värdigt och med ordning.” (14:39–40)
- ”Nej, men sök vinna de nådegåvor som är störst ...” (12:31)
- ”Sträva efter kärleken, men sök också vinna de andliga gåvorna, helst gåvan att profetera.” (14:1)
- ”Alla har ni möjlighet att profetera, en i sänder, så att alla får lära sig något och alla får uppmuntran.” (1 Kor 14:31)

35

”Gud sa till Mose: ’Jag skall stiga ner och tala med dig där, och jag skall ta av den ande som vilar över dig och lägga på dem ...’ Herren tog av anden som vilade över Mose och gav åt de sjuttio äldste. När anden kom över dem greps de av profetisk hänryckning, för första och enda gången.

Två män – den ene hette Eldad, den andre Medad – hade stannat kvar i lägret. Anden kom också över dem, ty de hörde till de utvalda men hade inte gått ut till tältet, och nu greps de av profetisk hänryckning inne i lägret. En pojke sprang bort till Mose och talade om att Eldad och Medad profeterade i lägret. 28 Josua, Nuns son, som hade tjänat Mose från ungdomen, vände sig då till honom och sade: “Hejda dem, herre!” Mose svarade: ’Blir du kränkt på mina vägnar? Om ändå hela Herrens folk vore profeter! Om Herren ändå ville låta sin ande komma över dem **alla!**” (4 Mos 11:17, 25–29)

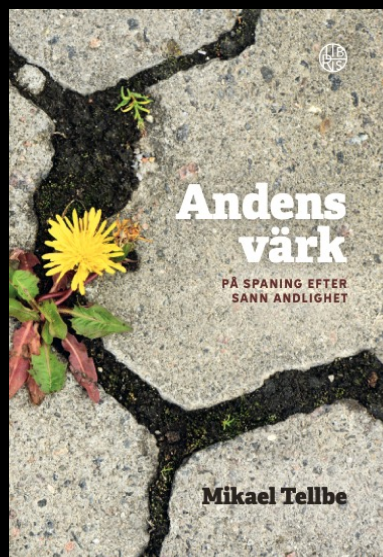
36

SAMTALSFRÅGOR

- ✓ Vad är en sund karismatik?
- ✓ Hur främjar vi en god karismatisk församlingsmiljö?
- ✓ Hur kan vi uppmuntra varandra i användningen av Andens gåvor?

37

- Kristuscentrerad andlighet
- Korslik andlighet
- Kroppslig andlighet
- Karismatisk andlighet
- Kärleksfylld andlighet

38